

LIST IZLAZI TJEDNO. GODISNJA PRETPLATA 30 DIN. ZA INOZEMSTVO 60.— OGLASI PO NAROCITOJ TARIFL

GODINA VII. Broj 41. Sibenik, 11 listopada 1936.

RUKOPISE SE NE VRACAJU — ADRESA UREDNIŠTVA I UPRAVE: SIBENIK pp. 17.

Španjolski Siget

Zaludu: trstika i ševar nikad nisu pobuđivali udivljenje ljudi. Ali zato pjevamo hvale stoljetnom hrastu, kvrgavoj malini i ponosnom cedru.

I strašivici, kojemu klecaju koljena pred šuštanjem lišća, imponira čovjek junačkog srca i smionih gesta. Što para oblake i krši litice — toga se bojimo i tome se divimo.

I za to možemo pozvati povijest za svjedoka! — Uvijek su se Grci ponosili junaštvom Leonide u Termopilskom klanu, a Hrvati sigetskim junacima, koji su neustrašivo umirali pod vodstvom junačkog Nikole Šubića.

A kažu da se povijest ponavlja. I zaista se, ovih dana, ponovila na španjolskom tlu.

Španjolska krvari iz tisuća rana. U nijednoj se mesarnici tako nemilosrdno i hladnokrvno ne kolje kako u toj zemlji slavne prošlosti i visoke kulture. A što je najstrašnije: kolje brat brata!

Španjolska, zemlja umjetnosti i ljepote, plamti crvenim požarima. Građanski rat bijesni i krvoločnim zubima satire tjelesa snažnih mladića i nevinih djevojaka; sitne najčadi i oronulih staraca.

Grozote su nepojmljive. Nu u tim požarima, u tom klanju i paklenskim grozotama odigravaju se i uzbudljivi, utješni i legendarni prizori.

U današnjoj krvavoj španjolskoj Bog se sramoti i vjera napada. To je, čini se, i jedina svrha ogromne većine vladinih pristalica. Zato se, na ustuk sotonskom, bezbožnom duhu, digoše tisuće dobrovoljaca s poklikom: Za Boga i Španjolsku! Pojavljuju se nove Makabejke koje rado šalju i zadnje svoje dijete, da se bori i umre za dva najviša čovječja ideala: Za Boga i domovinu.

Dok mnogi ustaše nose oko vrata Marijine medaljice i križeve, vladinovi potpaljuju crkve, ruše oltare i oskvrnjuju katoličke redovnice i djevojke. Nije onda teško pogoditi kakav duh vlada na jednoj, a kakav na drugoj strani.

Najrječitiji i najsajjniji simbol ustaškog duha jest Alcazar. Ta divna, sredovječna utvrda u gradu Toledu, koja je u Srednjem vijeku odbijala navale krivovjernih Maura, opet je zablistala sjajem najčišćeg zlata.

U početku građanskog rata za-

Izjave komunističkih prvaka o vjeri

Zar borba za pravdu?

Govore nam da se bore za jednakost i pravdu; za siromahe protiv kapitalizmu: — da bude svako sit i obućen, zadovoljan i sretan!

To, naime, govore komunistički prvaci i njihovi kimavci. Još nas oni o koječemu uvjeravaju: Kako su veliki pobornici slobode mišljenja i slobode savjesti; kako im je glavna svrha da skrše ropske lance mnogovrsnih silnika; kako sve rade iz viših ideala i pobuda...

Tako govore. I mnogi im vjeruju samo zato, jer tako govore! Ali znaju oni i drukčije govoriti. Osobito među svojima, onda kad znadu da su na svojem zemljištu.

Mnogi današnji komunist zna reći: Ja, doduše, nisam nikakav vjernik, ali neka slobodno svaki vjeruje što hoće; prema tome sam ja ravnodušan. Da, da — vjerovali bismo mu mi, da stariji i ugledniji drukčije ne misle, pišu, govore i rade.

A ovo što misle i pišu. Roditelji postavljaju uzgojne smjernice svojoj djeci. Oni ih duševno oblikuju i pripravljuju za život. A mi, iako nismo komunisti, dobro znamo koji su roditelji svojevoljni i neukrotivog djeteta — komunizma. Njegov prvi začetnik i otac je njemački Židov Karlo Marks. I taj Židov je odmah u početku zapisao: „Vjera je opij naroda“.

Što je opij? To je sredstvo za uspavljivanje. Kad ga se nasrćemo, prelazimo iz stvarnog svijeta u svijet mašte, gubimo svaku radnu moć i uživamo u nekim utvarama, dok se ne probudimo još potišteniji i izmućeniji nego što smo prije bili. — Tako, prema Marksu, djeluje i vjera na čovjeka. Ona ga toliko zanaša u svijet mašte, opija ga utvarama, da nije više sposoban za borbu, za rad i sreću na ovom svijetu.

Prvi graditelj prve komunističke

tvorine se u Alcazar oko 1200 mladih kadeta, pitomaca oficirske pješačijske škole u Toledu, sa nekoliko stotina žena i djece. Zidine Alcazara su debele i tvrde, ali su se i one morale pretvoriti u ruševine pred topovskom paljbom, granatama i lagumima. Preko dva mjeseca su vladini milicioneri, s najubojitijim modernim oružjem, navaljivali na Alcazar, da svladaju i unište mlade kadete.

Kadeti su bili osamljeni, bez dovoljno živeža. Dan i noć, kroz puna dva mjeseca, morali su stajati kraj svojih strojnih pušaka i braniti se proti krvožednom i nadmoćnom neprijatelju. Tek kad su bila potkopana dva golega laguma i u svakome zapaljeno po 3000 kilograma dinamita, sruši se veći dio zidina i kula divnog Alca-

„palače“ — Sovjetske Rusije bio je Lenjin. A on je ovako proširio Marksovu misao: „Vjera je opij za narod; ta Marksova izreka je ugaoni kamen svake marksistične zamisli u vjerskim stvarima. Vjere, savremene crkve, svaka vjerska udruženja, uvijek smatra marksizam za nosioce buržujskog nadržajstva“. („Proleter“ br. 45 od 13 V 1909.)

Nije to jedina Lenjinova izjava o odnošaju komunizma prema vjeri. Pun ih je on kao mravinjak mravi. Pa zato evo još jedne:

„Moramo se boriti protiv vjere. To je abeceda svakoga materijalizma (materijalizam je nauk da ne postoji ni duša ni nebo nego samo materija — tvar i zemlja, op. p.), dakle i marksizma. Ali marksizam se ne zadovoljava samo s abecedom. Protiv vjere se treba znati boriti!“

Komunizam je materijalistički nazor na svijet. A takav nazor ne priznaje ništa što je nadnaravno, nikakve vjere. Zato on nije prema vjeri ravnodušan nego joj objavljuje borbu do istrijeljenja.

Djeca su poslušali svoje roditelje. Najprije u „rajskoj“ i presretnoj Sovjetskoj Rusiji, a onda posvuda kamostupi njihova umazana noga.

Moskovski bezbožnici ustanoviše godine 1925 Savez bezbožnika. U uvodu prvog broja svog lista „Bezbožnik“ zapisaše lucifersku misao: „S prijestolja smo zbacili zemaljske careve, a sada ćemo još i nebeskoga“.

Pretsjednik Saveza bezbožnika Židov Jaroslavski (bivši Gubelman) izjavio je u ime svih komunističkih bezbožnika: „Samo naivčine misle da komunisti mogu biti vjerni ljudi“ („Bezbožnik“ — kolovoz 1935).

Još jasnije i strašnije se izrazio Lunačarski, sovjetski komesar za opću prosvjetu: „Mrzim kršćanstvo i kršćane. Dapače: najbolje iz-

zara. Nu, ni tada ne klonu duh alcazarskih legendarnih junaka. Zakleše se da će svi prije poginuti nego svojevoljno dopustiti ulazak neprijatelju u Alcazar!

I ispunise riječ! — 28 rujna ustaške čete, u krvavim borbama, osvojiše Toledo i oslobodiše iznemogle heroje Alcazara.

Aleazar je španjolski Siget! Pred njim će otdad i neprijatelj morati, u znak poštovanja, prignuti glavu.

Alcazar je za sve nas i divan simbol. Iako je većinom razrušen, uvijek će se dizati put neba kao veliki dokaz i glasna propovijed ljubavi prema domovini i vjere u više, nadnaravne ideale. Jer u Alcazaru nije bila divlja pobunjena rulja, koja uživa u rušenju, proli-

među njih moramo smatrati za najgore neprijatelje“.

Davno je to uvidio, već prije nego je buknuła ruska revolucija, veliki sin vjerne Rusije, duboki književnik Dostojevski. Zato je i zapisao u svom romanu „Braća Karamazovi“, istovjetujući socijalizam sa komunizmom: — „Socijalizam nije samo radničko pitanje ili pitanje tako zvanoga četvrtog staleža, nego ponajviše bezbožno pitanje... pitanje babilonske kule, koju grade baš bez Boga, ne zato da bi sa zemlje dosegli nebo, nego da bi nebo privukli na zemlju“.

Komunizam je dakle nova vjera koja ne vjeruje u ništa osim u zemlju i u probavnu cijev, koju nazivamo crijevima!

Ali oni, kako vidjesmo, ne ostaju kod svoje vjere nego, gdje mogu, napadaju svaku vjeru i ubijaju vjernike. Ubijaju ih samo zato jer vjeruju! — Eto, to oni nazivaju: Borba proti kapitalizmu, borba za jedjednakost i socijalnu pravdu. Tako oni poštuju slobodu mišljenja i savjesti.

Ako pod skrajnjim socijalizmom razumijemo bezbožni komunizam, onda se moramo potpuno složiti s riječju današnjeg Pape: „Niko ne može biti u isti mah dobar katolik i pravi socijalista“.

Međutim ne smijemo nikada zaboraviti da sva vlast u Rusiji, skoro sto posto, pripada Židovima. A mi znamo koji su najveći prestavnici kapitalizma, kao i to: ko je krivac samotne Kristove smrti na križu.

Okulista

Katoličke pobjede

ZAPOVIJED SE IZVRŠAVA

Iako katolička Crkva broji najviše članovi, još uvijek smo daleko od one uzvišene molitve Velikog Svećenika, Krista: — da bude jedno stado i jedan pastir.

On je i zapovijed dao: Idite i naučavajte... Pa, premda još sve nje-

jevanju nevine krvi i zvjerskim orgijama. Sa visokih utvrda i iz dubokih podzemnih podruma borili su se, do iznemoglosti, mladi i idealistički kadeti, koji su bili prožeti vjerom u vječnog Boga i sretniju Španjolsku.

Pretšasnici današnjih ustaša, a neki koji su i danas na njihovoj strani, imali su mnogo sudbonosnih grešaka i krivnje za današnju bratoubilačku tragediju. Ali nadajmo se da će, u skorog budućnosti, duh idealističkog Alcazara, udijeliti izmučenoj i iskrvavljenoj Španjolskoj mir i red, Božju ljubav i neophodno potrebnu socijalnu pravdu.

U toj nadi klanjamo se Alcazaru i njegovim žrtvama.

gove ovce ne udoše u jedan tor, krijepti nas utjeha, da se ta njegova zapovijed uvijek izvršava. I danas se izvršuje!

Prema jednoj statistici: u zadnjem desetljeću sabrano je po čitavom svijetu za katoličke misije 464 milijuna lira. — A s tim novcem se ne podižu samo crkve, nego i bolnice, i sirotišta, i škole. Jer znamo da se djelima uspješnije osvajaju srca za vjersku istinu nego riječima.

Žrtvuju se misionari, žrtvuju se vjernici — i zato katolička istina doživljava svoje pobjede.

ZA SVIJETLIM UZOROM

Toma Morus je bio odvjetnik. Državnik i učeni pravnik. A on nije samo bratio pravdu, nego je radi nje i umro. Osudio ga je na smrt okrutni i pohotni engleski kralj Henrik, jer se nije htio odreći svog vjerskog uvjerenja i priznati ga poglavicom crkve u Engleskoj.

Pao je kao žrtva pred oltarom Istine i Pravde. Zato je doživio svećaku krunu i čast. A pokoljenjima pravnik svijetli kao uzor!

Na ovogodišnjem pravničkom kongresu u Bostonu sastadoše se pravnici američkih katoličkih univerza iz Fordhanna, Loyote, Čikaga, i De Poula i osnovali pravničko društvo sv. Tome Morusa. Društvo će pokrenuti svoju reviju i ustanoviti knjižnicu sv. Tome Morusa. A glavna njegova svrha biće: širenje onog visokog idealizma, za koji je živio i umro njihov svijetli uzor — sv. Toma Morus.

JOS JEDAN SVJETSKI KONGRES

Nema više nikoga koji ne uvida ogromnu važnost štampe. Zato se, osobito u zadnje vrijeme, toliko naglašava potreba radikalne, izrazito katoličke štampe.

Nu ko hoće imati jaku i uglednu štampu, mora, osim novčanih sredstava, imati i uzgojene novinare. I evo upravo 22 prošlog mjeseca sastao se u Rimu, prilikom svjetske izložbe katoličke štampe, prvi svjetski kongres za uzgoj katoličkih novinara. Na kongresu prispiješe izaslanici dvadestpet narodnosti.

U mnogim predavanjima, koji održaše najbolji stručnjaci, iznijela su se načela i metode rada, prema kojima se radi na višim katoličkim novinarskim školama u Sjedinjenim državama, u Engleskoj i u srednjoj Evropi; a čitav jedan dan bio je posvećen novinarskoj školi u Lillu, koja je posebni fakultet na tamošnjem katoličkom sveučilištu.

Nadajmo se, da će i to uroditi plodovima na korist vječne Istine.

TO ĆE BITI U PARIZU

1937. godine prirediće se u velikom Parizu velika međunarodna izložba tehnike. Na toj izložbi će katolici imati svoj posebni odio. U tom odjelu biće najglavniji paviljon koji će prikazivati rad katoličke Crkve na svim područjima svakidašnjeg života.

Zato možemo biti ponosni.

Podlistak

Putem kući

Susreli smo se. Znanci iz mladih dana i mješćani.

Dajemo jedan drugome ruku i pozdravljamo se: „Evala, kako je?“ — „Lako je vama popovima“, glasio je odzdrav.

Pisac je ovih redaka svećenik ili, ako se kome više sviđa, pop. A tko je onaj drugi? Glavom, ili bolje reći tikvom, pravi pravcati komunista. To sam čuo, a kao sigurno i sam znadem, jer mi se takvim legitimirao prošlog puta.

Tražio sam dokaza i razjašnjenje na onaj „lako“. Uistinu bio je baš jednostavan i lagan odgovor. — „Eto“, reče mi „vi popovi ništa ne radite, para imate i uživajte.“

Prešao sam mlkom preko tobžnjeg nerada svećenika. Ići mi dokazivati uzvišenost svećeničkog dušobrižničkog rada, isto je što i slijepcu govoriti o krasnim bojama ili pred svinju bacati dragocjeni biser.

Rade mu svraćam pažnju na „bajloslovne popove pare“. Ja mu neću protusloviti. Neka pita one roditelje, ko-

Medjeljno evanđelje

s poukom

XIX. nedjelja po Duhovima

EVANĐELJE SV. MATEJA. 22, 1—14. *U ono vrijeme govoraše Isus poglavcima svećeničkim i farizejima u pričama veleći: Kraljevstvo je nebesko slično čovjeku kralju koji učini pir sinu svojem. I posla sluge svoje, da zovu pozvane na pir, i ne htjedoše doći. Opet posla druge sluge govoreći: Recite pozvanim: Evo sam objed svoj pripravio, junci moji i utovljenici poklani su, i sve je spravio: dođite na pir. A oni ne marivši otiđoše, ko u polje svoje, a ko k trgovini svojoj, a ostali uhvatiše sluge njegove, i izruživši pobije ih. Kad to ču kralj, razgnjevi se, i poslavi vojsku svoju pogubi ubojice one, a grad njihov spalji. Tada reče slugama svojim: Pir je zaista pripravljen, ali koji bijahu pozvani, nisu bili dostojni. Podite dakle na rasršća, i koga god nadete, zovite na pir. I izišavši sluge njegove na putove, sabraše sve koje nadoše, zle i dobre; i napuni se pirni stol gostiju. A kad je poslije ušao kralj da vidi goste, ugleda čovjeka koji nije bio u pirnom ruhu. I reče mu: Prijatelju! kako si ovamo ušao nemajući pirnoga ruha? A on zamuknu. Tada reče kralj slugama: Svežite mu ruke i noge, pa ga bacite u tmine izvanjske: ondje će biti plač i škripanje zuba. Jer su mnogi zvani, a malo je odabranih.*

POUKA:

Kralj čini pir svojem sinu. Hoće da slava bude što veća, što dostojnija kraljevoga sina. Zove na gozbu sve; ne pravi razlike među staležima; ne pita tko je bogat, a tko siromah, tko je lijep ili ružan. Ali dok kralj ne pravi razlike, tko će doći, to ipak traži, da onaj koji dođe poštuje njegovo gostoprimstvo, poštuje njegov sto i njegove goste. Svatko koji dođe: mora

se i vanskim znakom očitovati da je kraljev gost, mora imati pirno odijelo.

Tako čini Bog. On je napravio gozbu svojem Bozanskomu Sinu, Isusu Kristu. Ta je gozba Njegova sveta Crkva, a posebno sv. Pričest. U sv. Crkvu Bog zove svakoga: radnika, seljaka, gospodina; žensko, muško; crna i bijela, u jednu riječ: svakoga. U toj Crkvi on gosti svoje goste nebeskom gozdom, vrhunarnim životom, posebno Svetom Pričešću.

Svakomu je slobodno doći na tu gozbu, ali treba da ima pirno odijelo, t. j. milost posvećujuću, milost Božju. Crkva je i osnovana zato, da ljudima pripravila to „svadbeno ruho“, svetu milost. Kao što svadbeno ruho na kraljevom piru luči dostojnoga od nedostojnoga, tako i milost posvećujuća u ljudskoj duši čini kršćanima, da je dostojni sin kraljevstva Božjega.

Onaj koji je u današnjem evanđelju došao na pir bez svadbenoga ruha, bio je ukoren od kralja i konačno bačen „u tamu najkraju, ondje gdje će biti „jaukanje i škripanje zuba“. Kršćanina, koji redoviti živi bez milosti posvećujuće, stići će ista sudbina. Svetim krstom došao je na pir gospodnji, ali on se ne briga da bude dostojan toga pira; ne briga se, da uvijek nosi „svadbeno ruho“ — milost posvećujuću. A takav kršćanin ne zna, kada će kralj — vječni Bog doći da pregleda svoj svadbeni sto i ostra ni nedostojne.

Neznamo, kada ćemo umrijeti. I ako toga časa budemo bez „svadbenoga ruha“, milosti Božje, reći će nam Bog-Kralj: „Svežite mu ruke i noge, pa ga bacite u tamu najkraju, ondje će biti jaukanje i škripanje zuba“, t. j. bacite ga u mjesto muka, gdje je vječno prebivalište prokletih.

Pazi, kršćanine, da, prisustvujući gozbi Gospodnjoj, uvijek imaš na sebi „svadbeno ruho“, da te ne stigne sudbina gosta iz današnjega evanđelja.

Svoj k svome!

Jedina odlikovana tvornica voštanih svijeća

ČULAR GRGO - ŠIBENIK

Diplomirani pčelar i voštarski majstor

Počasna diploma

Ruma 1909.

Sarajevo 1925.

Trgovina finog

vrcanog meda sa

vlasitog pčelinjaka

Počasna diploma i sre-

brena medalja Split 1925

Počasna diploma i

zlatna medalja

Dubrovnik 1926.

Izradba umjetnog saća sa najmodernijim spravama.

Izradba buketa i vijenaca od naravnog i umjetnog cvijeća. — Izradba solidna — Cijena umjerena.

BANOVINI obavite se za svih 96 općina
CBANOVINI obavite se za svih 96 općina
15 studenoga, a u drinskoj banovini
8 studenoga.

BEOGRADSKA RADIO STANICA,
prema izvaji ministra pošta dra Kaluderčića,
bit će sada pojačana na 20 kw., a kasnije
će se povećati i na 100 kw.

Po državi

PONOVNA VELIKA POBJEDA B. HSS. 4. t. mj. provedeni su općinski izbori u daljnjih 50 općina savske banovine. Bivša Hrvatska Seljačka Stranka pobijedila je ogromnom većinom u 49 općina, dok je jedino u općini Brdovec pobijedila neslužbena lista b. HSS.

SASTANAK NASIH BISKUPA. 6. t. mj. počele su sjednice poslovnog odbora konferencija našeg episkopata u Zagrebu. Na sjednicama će se raspravljati važna pitanja iz crkvenoga života.

PROSLAVA 300-GODIŠNJICE VARAZDINSKE GIMNAZIJE. 3. i 4. t. mj. Varaždin je dostojno i kako treba proslavio tristoletni jubilej svoga najvišeg školskog zavoda — svoje gimnazije uz brojno učešće bivših i sadašnjih njenih đaka, građanstva i mnogo odličnih gostiju.

VELIKI DAR ZA CRKVU. Naši Isusovci grade novu veličajnu crkvu u Osijeku. Za njenu izgradnju vjernici rado doprinajaju velike svote. Najviše je dosad darovao zagrebački profesor g. M. Ebrić, koji je svoga pokojnoga sina zapisao kao utemeljitelja sa svotom od 250 hiljada dinara.

STANJE NASEGA MORSKOG RIBARSTVA U G. 1935. bilo je sljedeće: bilo je 6589 ribarskih lada u ukupnoj vrijednosti od 26 milijuna 302 hiljade i 700 dinara; vrijednost ribarskog alata iznosila je 35 milijuna 360 hiljada i 731 dinar; ukupni broj ribara bio je 19 hiljada i 877; proizvod čitavoga ribolova iznosio je 7 milijuna 440 hiljada i 875 kg u vrijednosti od 29 milijuna 791 hiljadu i 470 dinara.

HRVATSKO PITANJE. 4. t. mj. održan je u Tuzli veličanstveni zbor b. HSS, na kojem je govorio i dr. Juraj Sutej, kao izaslanik dra Mačka. On je među ostalim kazao: „Hrvati su danas jedinstveni u svom političkom životu. Naš voda dr Maček je rekao: „Kad saznam, tko predstavlja srpski narod, onda ću tek s onim moći razgovarati, pa ako ima dobre volje, onda ćemo raditi za dobro naroda i države.“ Mi znamo, da se ne će više povratiti režim Uzunovića i Jeftića. Mi znamo, da danas prilike nijesu kao što su bile prije dvije godine. Mi smo Hrvati kompaktni i kod nas postoji već izrađena politička svijest, koji nitko ne može da uništi.“

PODIZANJE VELIKOGA HOTELA U DUBROVNIKU. Općinsko vijeće u Dubrovniku prihvatilo je ponudu Jugoslavenskog Lojda d. d., po kojoj se tom društvu ustupa najskupocjeniji kompleks Lazareta, gdje će društvo podignuti veliki hotel, koji bi imao da bude jedan od najreprezentativnijih hotela na jadranskoj obali.

HIDROTEHNIČKI RADOVI U BEOGRADU. Prema izvještaju hidrotehničkog odjeljenja Ministarstva građevina na teritoriji Uprave grada Beograda vrše se, odnosno već su izvršeni ovi radovi: Regulacija topčiderske rijeke za 200 hiljada dinara, asanacija bara za 224 hiljade i 800 dinara; osiguranje lijeve obale rijeke Tamiš za 200 hiljada dinara; obloženje korita topčiderske rijeke za 400 hiljada dinara; melioracija Mačića za 2 milijuna i 800 hiljada dinara; izrada 64 objekta za snabdjevanje pitkom vodom za 4 milijuna i 89 hiljada dinara.

ji šalju svoju djecu na medicinski, pravnički ili inženjerski studij — zašto ih ne bi poslali u sjemenište da se izuče za svećenika? Bože mi prosti, nijesu ljudi. Znadu brižni roditelji, koje se zvanje isplaćuje!

Sluša on to, a ja prihvatim: kad bi se na jednu stranu vage metnula sva plaća jednoga biskupa i sva dobra njegovih kanonika, ne bi mogla pritegnuti onu drugu stranu, na kojoj je bogatstvo samo i jednoga osrednjeg čifutsko-socijalističkog vođe, koji vas vodi u borbi za socijalnu pravdu!

Vidim, da je s očitim neraspoloženjem i negodovanjem primio ovu pljusk. Svejedno, hoću da se s njim ogledam na njegovu terenu.

Tu je zemlja, kuća, stoka, obitelj. Tu smo na njegovom terenu i njegovom vlasništvu. — Najprije mu dokazujem, kako je prirodno samoj ljudskoj naravi da nešto posjeduje i da ima nešto, što bi se moglo nazvati svojom. Za primjer spominjem raqovništvo, koje je iz vjerskih pobuda svojevoljno uređeno, recimo, po „komunističku“. Ipak, kraj svih zavjeta siromaštva, pojedinac može posjedovati i stvarno posjeduje po koju vlastitu stvar. — Kako bi se mogao, reći ću zatim uzvropoljenom drugu, kako bi se

mogao jedan seljak, za volju komune, odreći svoje zemlje, kad plane netom viditi da je preko nje prošlo tude blago; je li mu susjed prisvojio ma i kokoš, krvno se s njime zavadi.

Mora da ga se teško dojmilo. Svejedno on ne popušta ni za dlaku od svog „uvjerenja“, koje su mu naturla braća u svoje priljave svrhe.

On se za sada odriče i svoje zemlje (morao bi i žene, ako je dosljedan komunista!) za volju „plemenitih“ agtatora. Zato i kaže: „...gu i zemlja, kad od nje nemam nikakve koristi. Rusija će nas spasiti.“

Nijesam mu ostao dužan ni na ovu nepromišljenju osudu prema svojoj materi zemlji. — Ipak je bolja i siromašna majka nego bogata maćeha, koja se samo za sebe stara!

O, ta blagoslovljena Rusija! Kako moraju biti sretni njezini seljaci i radnici, koji — slušajte vi braćo, koji moraju i nadalje da upravljaju strojevima i obraduju maćehu zemlju, (jer nije više njihova nego tuđa.) Svoj trud i plodove zemlje moraju kupovati (ako se samo može kupiti) bonovima.

On je namještenim tijelom samo protestirao. Dadeo znak u ime pozdrava i rastadosmo se.

Sreća, što vam se čini, po našeg „junaka“ da ga nije slučajno slušao

ruski muzik. Ne znam bi li onako „lišo“ prošao, kad je izustio onaj hvalospjev komunističkoj Rusiji.

Zaključih: gladan će najlakše povjerovati i nasjesti besavjesnim pokvarenjacima. — Nije ovdje govor o višim komunističkim povjerenicima, koji oddivaju za svoj „zaslužni“ posao — nego o nižim zavedenim, o poštenim građanima i seljcima. Takvim pribaviti kruha, mislim, riješili smo socijalno pitanje, koje se može i mora jednom postići i bez tuđinskih i zavodljivih posredovanja.

Pitajmo se: Tko najviše zagovara komunizam? Kad na to dobijemo odgovor, biće nam sve jasno. I ako nevjerojatno, ali ipak istinito: kapitalistički krugovi i mnogi Židovi. Za dokaz bacimo pogled na slavensku Rusiju, u kojoj su vlastodršci većinom — „imenom i simenom“ — Židovi! U Engleskoj komunisti imaju samo jednog jedinog svoga zastupnika, i taj je židovskog roda! — Pa i sam začetnik i tvorac komunizma je njemački Židov — Marks! — Zato onda i viču naši čoravi komunisti: Dolje Hrvatska! Stoga je u stvari komunistički internacionalizam isto što i anacionalizam, te na taj način oni mogu i bez plaćanja carina preturati svoju sumnjivu i pokvarenu robu i dizati revolucije.

Sreća da je naš hrvatski narod, u

RASPRAVA O DOGAĐAJIMA U KERESTINCU. 5. t. m. počela je u Zagrebu rasprava protiv 29 optuženih seljaka zbog događaja u Kerestincu i Rakitju. Optužene brane: dr Maček i dr Trumbić (koje zamjenjuje dr Jančević) dr I. Politeo, dr Pernar, dr Jančević, dr Torbar, dr Sol, dr Protulipac, dr Jakovljević, dr Mintas, dr Franić, dr Vrančić, dr Dečak, dr Stožir, dr Vizner, dr Dražić, dr Andros, dr Pleše, dr Flegel, dr Frković, dr Grospić, dr Golubić i dr Prebeg.

STJEPAN PEJINOVIĆ zato, što je u bio hrvatskog nar. zastupnika pk. Karla Brkljačića i svoga druga Marka Uzela te teže ranio Luku Tomljenovića, osuđen je na doživotnu robiju.

MURTERSKA ULJARSKA ZADRUGA naručila je 7 vagona pšenice za svoje zadržare te će izvjesnu količinu pšenice kao predujam davati samo onim zadržarima, koji će se obvezati, da će odgovarajuću protivvrijednost dati u maslinama. Zadruga će ove godine izraditi veću količinu finog ulja, koje u zadnje vrijeme toliko potražuju i domaće i strane firme.

STARAC OD 112 GODINA. U Gradcu, jednom od najsiromašnijih sela var-darske banovine živi Stojil Stojanović, starac, koji je ovih dana navršio 112 godina.

Nije ni to bez značenja!

NIJE NI TO BEZ ZNAČENJA!

Prošle nedjelje je u Balkan-kinu pjevao Lawrence Tibbet. Kako je to čuveni bariton, privukao je veliku pažnju, i ja sam pošao; i to na predstavi, kojoj obično prisustvuju daci.

Kako ja nisam dak nego čovjek pučanin, stúpali su me pod krov, u nekakvu „galeriju“. Kažem „nekakvu“, jer sam ja dosad pod galerijom obično zamišljao galeriju sliku, a nisam znao da se tako zove i ona polupana, sjedala u kinu. Tu sam ja, dakle, sjedio, a ispod sebe sam vidio punu dvoranu sve samih mladića, koji se pripravljaju, da „nose svijetlo u narod“.

I počelo je. Kao predigra izišao je „Fox movietone Novosti“, a prva slika u ovoj predigri bio je prizor iz španjolskog građanskog rata. Na platnu se pokazale čete, ne španjolskih ustaša, niti komunisti, nego mladih komunistkinja!! Djevojke, naoružane puškama i mitraljezima, stupaju pred očima naše omladine, a — što nije bez značenja — omladina udara u zanosni pljesak!

Mislim da nije ništa čudno, a ni tu je to proti uljudnosti, što se je kroz onaj pljesak čulo i zvižduka, jer onakve slike to i zaslužuju, makar je to glas kojim se tjeraju koze...

A čitamo da se te „djevojke“ bore uz rame onih vojnika koji silom izvlače iz tihih samostana i domova redovnice i druge djevojke, i šalju ih na fronte, da zvižeri-vojnici s njima zasliću svoju životinjsku strast!

J. S.

Nova uredba koja riješava

Pitanje zemljoradničkih dugova

25 rujna je, na sjednici ministarskog savjeta, konačno primljena i otkobrena uredba o likvidaciji zemljoradničkih dugova. Pitanje likvidacije seljačkih dugova uvijek se pratilo velikim zanimanjem, jer je kod nas zaduženo oko 800 hiljada seljačkih gospodarstva, koja duguju raznim novčanim zavodima i privatnim vjerovnicima oko šest milijarda dinara.

Jer će uredba mnoge zanimati, evo iz nje najglavnijih točaka.

Prvo što treba znati jest to da se ova uredba odnosi samo na one dugove koji su nastali prije 20 travnja 1932 godine; i to samo na one zemljoradnike koji su u vremenu zaduženja i na dan kada je ova uredba stupila na snagu bili zemljoradnici. Razumije se, da takvi zemljoradnici moraju ispunjavati i uslove uredbe.

Pitanje je: ko je zemljoradnik? — Za zemljoradnika se smatra onaj kojemu je poljoprivreda glavno zanimanje, a obraduje zemlju sam ili sa članovima obitelji; u slučaju potrebe i s najmljenom radnom snagom. Uz to se postavljaju dva uvjeta: da mu oporezovani prihodi proističu pretežno iz poljoprivrede (ratarstva, vinogradarstva, voćarstva, stočarstva, vrtlarstva, i slično), i da mu posjed ne prelazi površinu od 50 hektara obradive zemlje.

Takav zemljoradnik se mogao baviti i s kojim drugim sporednim privrednim poslovima, kao preprodajom, kućnom industrijom, ribarstvom, brodarstvom, meštarenjem, kojim zanatom — da bi svojoj porodici pribavio više zarade.

Uvjerenje je da je neko zemljoradnik izdaje općinska vlast. Sud ima pravo ispitati istinitost uvjerenja i donijeti o tome rješenje.

Kao dugovi zemljoradnika smatraju se se sve obaveze u novcu, bez obzira da li ih zemljoradnik duguje kao glavni dužnik ili samo kao jamac.

Kao dugovi zemljoradnika ne smatraju se: dugovi koji ne prelaze 250 dinara ili ako prelaze 500.000 dinara. Nadalje: javne dažbine i zakonom propisane pristojbe; robni dugovi do 500 dinara nastali poslije 20 X 1931 godine; dugovi u koliko su pokriiveni ručnim zalogom; tražbine koje proističu iz krivičnih djela; tražbine na ime plaća osoba zaposlenih u kućanstvu ili gospodarstvu dužnikov; tražbine zanatlija do 500 dinara za izvršene zanatske radnje, nastale poslije 20 X 1931 godine; obaveze koje proističu iz nasljedstva.

Dakle svi ti dugovi moraju se potpuno isplatiti.

Ako zemljoradnik duguje kojem siromašnom vjerovniku, koji nema svoje imovine niti drugih prihoda za nužno izdržavanje, mora mu isplatiti sav dug.

Svoje dugove osiguravajućim zavodima, ustanovama koje upravljaju

sirotinjskim novcem, crkvenim fondovima, kulturnim, humanim i prosvjetnim društvima, zemljoradnici će morati isplatiti, po otplatnom planu, u roku od 12 godina sa 3 posto kamata godišnje, sav dug.

Prva otplata duga ima se položiti do 15 studenoga 1936, a ostali obroci se polažu svake naredne godine najjače do 15 studenoga. 15 XI 1936 mora se platiti 3 dinara za svakih dužnih 100, a otplaćivanje završava 15 XI 1948 kada dužnik plaća posljednji obrok od 3.80 dinara na svakih dužnih 100 dinara.

Zemljoradničke dugove prema bankama, novčanim zavodima, kreditnim zadrugama svim drugim zadrugama, osim nabavilačkih i potrošačkih, preuzima Privilegirana agrarna banka. Ona će, na račun države, isplaćivati bankama i zadrugama sve zemljoradničke dugove. Od visine svote zemljoradničkih dugova odbiće se 25 posto, koju svotu moraju banke i zadruge brisati zemljoradnicima. Drugih 25 posto tih zemljoradničkih dugova država preuzima na sebe.

Tako će zemljoradnici morati platiti samo 50 posto dugova, a taj dug će isplaćivati Privilegiranoj agrarnoj banci. Za osiguranje svojih dugova stiče Priv. agr. banka pravo da se osloni na sve nekretnine svojih dužnika.

Banke i zadruge dužne su zatražiti od sudova obustavu svih sudskih postupaka u stvarima zemljoradničkih dugova, koje preuzima Privilegirana agrarna banka.

Treba i ovo znati: Seljak plaća samo polovicu (50 posto) duga, ako je dug manji od 25.000 dinara. Dug koji prelazi 25.000 dinara smanjuje se najviše za 30 posto, ali o tome mora donijeti posebnu odluku kotarski sud. Onaj zemljoradnik kojemu dug premašuje 50 posto vrijednosti njegove imovine, može tražiti sniženje duga do 50 posto. Odluku o smanjenju duga donosiće kotarski sud. Svi takvi dužnici moraju se u roku od dva mjeseca obratiti svom kotarskom sudu s molbom za smanjenje duga.

Zemljoradnički dugovi učinjeni kupnjom robe i dugovi obrtnicima isplaćuju se od samih zemljoradnika u roku od 12 godina, počevši od 1 studenoga 1936. Na ovakove dugove ne teku kamati. Kod ostalih dugova privatnicima smanjuje se dug zemljoradnika za 50 posto. Takav dug imaju isplatiti zemljoradnici u roku od 12 godina sa 3 posto kamata, počevši od 15 XI 1936. Dužnici zemljoradnici ne uživaju nikakve zaštite, ako su u boljem materijalnom položaju od svojih dužnika.

Sve postojeće dužničke isprave imaju se zamijeniti novima pred općinskom upravom.

Vjerovnik koji smatra da njegov dužnik može platiti više od 50 posto

duga, može, u roku od godine dana, zatražiti od suda, da to ustanovi. Ali i dužnik, ako ne može platiti ni 50 posto duga, ili ako je plaćao lihvarske kamate, može tražiti od suda sniženje i ispod 50 posto duga.

Ako dužnik ne plati svoj ugovoreni obrok prema uredbi, onda ima vjerovnik pravo, da odmah traži isplatu čitavog duga redovitim sudskim putem.

I konačno: dugovi zemljoradnika koji ukupno nisu veći od 500 dinara, imaju se platiti u dva jednaka godišnja obroka, dakle u dvije godine.

Po svijetu

GOEMBOES, predsjednik mađarske vlade, umro je u jednom sanatoriju kraj Münchena. Bolovao je već nekoliko mjeseci od raka na bubrezima. Mađarska vlada je odmah predala ostavku.

ZA OPSADU MADRIDA vrše se zadnje pripreme. Koncentrični napadaj na Madrid uslijedio je istodobno sa 5 strana pod ličnim zapovjedništvom generala Franka, čim se konačno stvorila veza između četa generala Molle i generala Franka. Nacionalisti su proglasili generala Franka šefom nove španjolske države i vrhovnim generalom čitave nacionalističke vojske.

GRČKA POSTAJE KORPORATIVNOM DRŽAVOM. Predsjednik grčke vlade Metaksas izjavio je, da će sve učiniti, da Grčku u najkraće vrijeme pretvori u korporativnu državu.

NESRETNO ZRAČNO NATJECANJE.

Još nijedno veliko zračno natjecanje nije tako nesretno svršilo kao natjecanje Engleska — Južna Afrika. Od 9 aeroplana stigao je na cilj samo avijatičar Skot, koji je put od 10 hiljada 882 kilometra prevalio za 52 sata i 58 minuta i klobio za to nagradu od 1 milijuna dinara. 4 aeroplana su tokom puta odustala od daljnijega natjecanja, a 4 su se srušila i uništena su te su uslijed toga 3 avijatičara poginula.

POZIV ENGLESKIH KATOLIKA. Engleski katolici upravili su čitavom katoličkom svijetu poziv, u kojemu među ostalim traže: 1. Svi katolici neka žive prema duhu svoje vjere na ulici, u tvornici, u uredu i t. d. 2. Svi katolici moraju se sjediniti u borbi protiv komunizma i čvrsto se držati svoga svećenstva. 3. Dok komunisti stiskaju pesti, katolici će kao pravi kršćani dignuti ruke u vis i klicati: „Slava Kristu, našem Kralju!“

BOLNICU ZA GUBAVCE grade članovi Malteškoga Reda na planini Figru u Abesiniji. Velike komplekse zemljišta iskorišćuju za poljoprivredne svrhe. Gubavi bolesnici obavljaju tu zemljoradničke i vrtlar-ske poslove.

ITALIJA NIJE POSLALA SVOJU DELEGACIJU U ŽENEVU, jer je skupština Društva Naroda prihvatila prijedlog, da abesinska delegacija može sudjelovati u radu ove skupštine Društva Naroda, čemu se protivila Italija. Za ovaj prijedlog glasovalo je 39 država, 4 (Ekvator, Austrija, Mađarska i Albanija) su glasovale protiv, 6 (Bugarska, Panama, Sijam, Venecuela, Švajcarska i Portugal) ih se usteglo od glasanja, a 3 (Bolivija, Čile i Afganistan) su bile odsutne.

velikoj većini, odan svojoj djedovskoj vjeri; da on voli obitelj i ljubi svoju zemlju.

Mi očekujemo ljepšu i sretniju budućnost. Zato imademo sve preduvjete: zbijene narodne redove, probudenu narodnu svijest i naše narodno vodstvo. — Drugih ne trebamo!

Svećenik

„SOCIJALNO“ RAZMATRANJE

Sad na početku nove školske godine — kad mnoštvo daka srednjih i njima sličnih škola ulazi u „posvećene školske hramove“, da povećaju svoje znanje — možemo uočiti jednu „zanimljivu i veselu činjenicu.“

Prije nego vas, prijatelji, zainteresiram za tu „zanimljivu i veselu“ činjenicu, dozvolite mi, da se ogradiim. Naime, ja nerado padam u socijalnu sentimentalnost. Ali u ovom slučaju bio bih sadist ili satirik, kad ne bih postao socijalno sentimentaln No, to ćete i vi na sebi doskora iskusiti.

Mlađe glave lako padaju u „zanešenje“. To njihovo „zanešenje“ često puta dobiva stvarnije oblike, vidljiv znak strujanja u njihovoj koži i mozgu. Oblici i „strujanja“ očituju se u raznim odjevnim predmetima, načinu izražavanja, polemiziranju o „socijalnim, ekonomskim i političkim“ pro-

blemima.

Sasvim je jasno, da današnja mlađe mora biti „potkovana“ u svim modernim nazorima. Nije dosta znati pisati i čitati! — Uz već zastarjele sportove: nogomet, karte, duhan i alkohol, treba da budu „svestrano“ naobraženi i poučeni o događajima u Rusiji. (Samo drugovi mogu tačno da izvijeste o događajima i prilikama u Rusiji, a „klerikalci“ lažu i zaglupljuju!)... Stoga je potrebno da mladež „proštudira“ Marxov: Das Kapital, da pregleda Radnički Kalendar, da „upotpuni“ znanje sa letcima o komunizmu, da oko umnog čela gosp. književnika — Miroslava (kome ime: Miroslav: slavi mir — ne odgovara istini) Krležu splete lovor-vijenac.

I tek kada sve to dovrše — mogu da podu savremenim putem kroz „grubu nesocijalnu zbilju života“.

Vidite, prijatelji, kako je zanimljivo biti „socijalan“!

Svi ti naši „socijolozi“, od drugog razreda srednje škole, pa do mature, preparandije i trgovačke (više i niže) škole, dobro znadu što hoće.

No, ja ću vam o tome pričati. Ta naša mlada generacija, „socijalno zadojena“, ima pred sobom jednu misao. Svaki pojedinac ove nove generacije uvjeren je da je pozvan, da na temelju Marxova „evandelja“ riješi so-

cijalni problem „zapostavljene klase“. Svi proleterci svijeta baš njega čekaju kao novog Mesiju čovječanstva. On mora da bude novi Robespierre, Danton, Lenjin, Staljin, Calles, Azana, Giral ili Largo Caballero. Sposoban je! — to on dobro znade.

Svaki pojedinac ove nove učeno-socijalne generacije, providnošću Marxove materije, izabran je unapred za budućeg vođu marksisto-boljševičke revolucije. I to revolucije koja ima da popije more bratske krvi — rodene, plemenske krvi.

A za to se brinu knjige koje — doslovno rečeno — mladež guta.

Slobodna ljubav, razne pornografske knjige i slike sa golim ženskinjama i muškarcima — to su njihovi najbolji i najvjerniji prijatelji koji ih nikada u životu neće ostaviti. Ili ipak možda — kad budu umirali sa kakvom zaraznom bolešću...

Hvala Bogu — dopustite, prijatelji, da i Njega spomenem — za taj razvoj smo sigurni. „Socijalne“ knjige i „socijalno zadojeno“ društvo već će učiniti s novima — što tek nadolaze — ono što je učinjeno na starijima, koji su otišli u svijet s Marxom ispod pazuha.

Neka se niko ne uzbuđuje! Ta, i zašto bi?! Molim vas, prijatelji, zar

nije nužno, da se mladim ljudima pušti sloboda i život bez zadojenja?! — Mi, bajagi ozbiljniji, moramo ostaviti po strani naše starinske nazore i način života, jer su iz X-og ili najkasnije iz XV-og vijeka!

Budimo savremeni kao i naša „socijalna“ djeca koja pohađaju škole. Dok profesor ili direktor misli, da su njihovi pitomci pozaslapli kao nevinose, dotle se oni „nevino“ zabavljaju po raznim javnim i tajnim pick-barovima. A roditelji moraju na koncu svoje djetete uputiti u bolnicu da se liječi od zaraze... — Zar nije to savremeno, napredno i, što više, socijalno?!

Opasna je zmija koja ne sike, a vreba sa kakvog stabla. Ne vidi se, a ipak je stalna opasnost!

Priznaću vam, prijatelji, jedno. Stvarno postoji jedan problem koji nazivaju: socijalnim problemom. I njega, eto, naša omladina tako riješava...

Neko će se možda nasmijati — ali — — — ostaje mu vremena i za plač. Zadnji smijeh je najsladši!

Marx i Lenjin su pokopani, a sada će brzo i Staljin; ostaće međutim njihova „zdrava, idealna i nepokvarena“ mladež koja će nastaviti kopanjem grobova za svoje lješine...

Enigmata

Euharistijski kongres u Drnišu

Ovih se je zadnjih dana opažalo da će nešto izvanredna biti u našem hrvatskom Drnišu. Velika je užurbanost vladala. Svaki je najsavjesnije obavljao svoj posao. Kako i neće! Ta, euharistijski je kongres. Otvor kongresa je bio na 1/10. Glazba je na večer prošla varoškim ulicama i tim najavljuje da se otvara kongres. Mužari su pucali. Te večeri je govorio *O. P. Barić* i još druge dvije večeri. Svijeta je uvijek bilo dosta.

U subotu popodne je došao sam naš omiljeni biskup preuzv. *Dr. J. Mileta*, da učestvuje naše slavije. A iz Splita je dohrla provincijal mnogopošt. *Dr. St. Petrov*. Pred ulazom u samo mjesto veliki broj mješšana se okupio na čelu s glazbom i našom lijepom trobojkom. — I unaprijed ćemo biti vjerni vjeri otača svojih, sv. Ocu i biskupu — ističe g. *sudac Simetin*, predsjednik kongresnog odbora, u pozdravnom govoru Preuzvišenom. Odmah se polazi u dvoranu koja je udešena za izložbu katoličke štampe. Tu je biskupa i Provincijala pozdravio *Ma Ph. g. Hrvoje Novak*. Prikazavši važnost štampe, mnogopoštova i o. Provincijal otvara izložbu. Veliko je zanimanje vladalo za nju o čemu svjedoči rekordan posjet.

Ali strašno nevjeme koje je vladalo zadnjih dana, zapriječilo je da nije dohrla narod i iz udaljenijih krajeva ove krajine.

Pobožni narod je nestrpljivo čekao ponoćku, koju je otslužio mnogopošt. o. Provincijal. Iza evanđelja popne se na propovjedaonicu Preuzvišeni i očinski progovori sakupljenom puku o svrsi kongresa.

Ipak nismo bili izgubili svu nadu da će biti ljepše vrijeme. I doista u samo jutro je već bolje izgledalo. Hladan sjevernjak pošto je rastjerao oblake s našeg horizonta i sam se umirio. Krasno vrijeme. Ljudi iz obližnjih župa su počeli stizavati u pratnji svojih župnika — franjevaca. U 7 s. bila je zajednička sv. Pričest svih vjerskih društava i društava Kat. Akcije. U 8 s. bila je sv. Pričest djece. Ovu je pobožnost održao *O. Vjekoslav Mrden*, tajnik M. P. O. Provincijala. U 9 s. bio je svečani zajednički sastanak Trećeg Reda sv. Franje. Bilo ih je dosta tako da je bila puna crkva sv. Ante. Sastanak je držao M. P. Provincijal. Kad je Preuzvišeni započeo svoj svečani pontifikal, crkva, i prostor pred njom je bio već ispunjen. Pobožni puk je sa zanimanjem i pobožnošću pratio svaku kretnju svog biskupa. Zatim je Preuzvišeni blagoslovio 4 barjaka društava Katoličke akcije.

Svrstala se velika teoforička procesija koja je prošla glavnijim ulicama Drniša. Pobožni narod koji je sa strane pratio procesiju prigibao je svoja koljena i time javno ispovijedao duboku svoju vjeru u Boga živoga.

Zborovanje koje je održano na prostoru pred crkvom otvorio je mjesni župnik-dekan *o. P. dr. Berković*. Zborovanje je vodio predsjednik pripravnog odbora i mjesne Kat. akcije g. *Simetin*. Burno pozdravljen podiže se na govornički podij preuzv. gosp. biskup. Kao brižni otac poziva svoje vjernike da i unapred ostanu čvrsti u svojoj vjeri. Zatim je govorio advokat iz Zagreba *Dr. I. Sever* o odnošaju Hrvata prema katoličkoj vjeri. Gosp. *Drago Bartulica* iz Splita je obradio temu „Euharistija i obitelj.“ Narod koji ima zdravu obitelj živjeći. Obitelj je dobra ako počiva na dobrom temelju — Euharistiji. Ako bude euharistijski duh prožimao naše obitelji, ničega nam se ne treba bojati — budućnost je naša osigurana. Govorio je još i o. Provincijal, a zaključio g. *Simetin*. Zborovanje je završeno pjevanjem „Lijepo naše“.

Popodne je Preuzvišeni bio srdačno otpraćen. U 4 sata je davala glazba koncert pred crkvom, a svijeta je bilo puno. Na večer je bio vatromet i u kinu „Biograd“ su davali sinjski članovi kat. Akcije zabavu koja je sa svakog gledišta lijepo uspjela.

Daljnja i bliža priprava je silno koristila narodu, a sam kongres će svima duboko ostati u pameti.

Prisutnik

Olib

DOLAZAK CASNIH SESTARA PREDRAGOCIJENE KRVI ISUSOVE. — Dan 27 rujna o. g. bio je za Olib dan slave. Kao što su pred osam dana u Vodice kod Šibenika tako su toga dana bile uvedene č. sestre Predragocijene Krvi Isusove i u ovu župu. Dan prije došle su č. sestre iz Silbe parobrodom, a došao je s njima iz Šibenika i Preuzvišeni biskup *Dr. Jerolim Mileta*. Iako se je spremalo slabo vrijeme, zgrnuo se sav narod, predvođen školskom djecom i društvima, na obalu za doček. U povorci, uz slavljenje zvona i pjevanje Kri-

žara i Križarica, dopratili su Preuzvišenoga do župske crkve, gdje ga je ispred vratiju pozdravila jedna mala Križarica i predala mu kitu cvijeća. Iza kratke molitve Preuzvišeni biskup je upravio vjernicima par toplih riječi i pozvao ih na sutrašnju svečanost.

Na sam dan, 27. rujna, cijelo mjesto bilo je okićeno našim narodnim zastavama.

U 10 sati ujutro bila je svečana sv. Misa, preko koje je propovijedao Preuzvišeni biskup o utemeljiteljici sestara Predragocijene Krvi Isusove č. službenici Božjoj Mariji De Matijas, o redovništvu i o značenju dolaska č. sestara u župu. Iza sv. Mise uputila se povorka, u kojoj je sudjelovalo cijelo mjesto, prema kući, gdje su smještene č. sestre. Pred samom kućom pozdravila je č. sestre jedna djevojčica od pet godina. Zatim ih je pozdravio lijepim riječima mjesni glavar g. *Kažimir Cukar*. Iza njega je govorio Veleč. župnik, zahvaljujući Bogu na ovom velikom danu. Napose se zahvalio mješčaninu g. *Simi Klevi*, koji je, nalazeći se u Americi sa cijelom obitelji, poklonio svoju kuću č. sestrama, dok on bude tamo. Zadnja se zahvalila č. sestra *Leopolda*, zamjenica č. Majke Provincijalke. Na koncu je Preuz. biskup blagoslovio kuću.

U samoj kući uređena je kućna kapelica, koju je Preuz. biskup blagoslovio, a drugi dan u njoj rekao sv. Misu.

Preko sv. Mise pjeval su pjevačice iz Silbe, a pjevanje je vodila jedna č. sestra.

Olibljani su veoma radosni radi dolaska č. sestara; vesele se i pripravnici su sve učinili da č. sestre budu zadovoljne u njihovoj sredini. — Neka dragi Bog blagoslovi ovu novu ustanovu.

Murter

CRKVENA PROSLAVA KRIZARSKOG DANA. — Dana 29. IX., na blagdan sv. Mihovila, patrona našeg sela, proslavili smo, mi Križari, crkveni dio Križarskog dana, budući da nam to nije bilo moguće 13. IX. zbog zbora u Šibeniku. Tog dana smo svi pristupili stolu Gospodnjemu, u nakanu za napretek naše organizacije.

Poslije podne održana je glavna godišnja skupština, koja je protekla u bratskom raspoloženju, a nadamo se da će uroditi dobrim plodovima za organizaciju. Radimo u tišini. Mislimo na jednu priredbu o Božiću, na koju se već počesmo spremati. Toliko za ovaj put, a drugom prilikom biće više. — Bog živi!

Križar

Kalendar Listopad

N.	11	19 Ned. po Duh. Materinstvo Bl. Dj. M.
P.	12	Maksimilijan, b.
u.	13	Eduard, kr.
S.	14	Kalst, p. m.
Č.	15	Terezija, dj. ● Mlad
P.	16	Hedviga, k.
S.	17	Margarita M. Alacoque

Sv. Hedviga

Bila je kneževskog roda. Otac joj je bio Bertold margrof Istre. U ranim godinama udade je otac za Henrika poljskog i šleskog vojvodu.

Hedviga je primila temeljiti kršćanski odgoj u samostanu, koji je bio od presudne važnosti u njezinom kasnijem životu.

Njezin brak bio je sretan i od Boga blagoslovljen. U Hedviginoj obitelji sve je ljubilo Boga, držalo njegove zakone i Njega se bojalo. Nakon što je rodila 6 djece, u dogovoru sa svojim suprugom, učinila zavjet potpune uzdržljivosti, kojem je ostala vjerna kroz punih 30 godina.

Hedviga, premda kneginja, provodila je siromaštan i prosti život. Bila je daleko od svake grizde i svjetske taštine. Uza sve to uvijek je samu sebe smatrala najvećom grešnicom, nevrijednom i najmanjeg poštovanja.

Kažu da bi više puta iz velike poniznosti cjelivala tlo gdje je koje pobožno čeljade klečalo ili stajalo. Svakog dana, u čast Kristovih apostola, dvorila bi kod svog stola, 13 siromaha. Iz svoje čaše pila bi istom onoga, kad bi se iz nje napio koji siromah.

Sa poslugom bila je krotka, ustupljiva i majčinski ljubezna i brižna. Kad bi netko pogriješio, ili joj nešto

Najbolje ćete se očuvati od prehlade ako nabavite

nepovoljno učinio običavala bi kazati: Bog ti oprostio.

U Trebnici, blizu Vratislave, na njezin nagovor sagradi muž Henrik veliki ženski samostan, u kojem je preko tisuću čistih i pobožnih djevojaka našlo svoj mir i utočište.

U velikoj ljubavi prema Kristu trpila je svoje tijelo. Preko 40 godina uzdržavala se od mesa, a srijedom i petkom uzimala bi samo kruh i voću. Na golom tijelu nosila je pokorničku košulju i kostrijet. Zimi bi se slabo i lagano odijevala samo da bi što više mogla trpjeti studen i zimu.

U slobodno vrijeme obilazila bi po gradu bolesnike, tješila ih i darivala. Mnoge sužnje i utamničenike, svojim novcem i zagovorom, oslobodila je i otkupila.

Stara riječ: Koga Bog miluje, onoga i kara — obistinila se i nad Hedvigom. Sva tri sina u naponu snage Gospodin joj oduzeo u času kad se je najviše od njih nadala.

Iza muzevlje smrti živjela je u samostanu u Trebnici, gdje je g. 1243 sveto preminula.

Sv. Hedviga je zaštitnica poljske republike.

Život Šibenika

REPRIZA „MATIJE GUPCA“. U ovu nedjelju Križari-omladinci daju po drugi put Bogovičevu dramu u 9 slika „Matija Gubec“. Igraće u Katoličkom Domu. Početak u 8, a svršetak u 11 sati. — Ciljane snižene: 5, 3 i 2 kinar.

KRIZARSKO GOSTOVANJE U KARLOVCU. Naši Križari-omladinci polaze 16. o. mj. autobusom u goste karlovačkim Križarima. U Karlovcu će 17 X prikazivati u dvorani Hrvatskog Doma dramu „Tomislav“, a 18 X „Matija Gubec“.

JEDAN STOGODISNJAK U ŠIBENIKU. Naš građanin g. Luka Košan u prošli utorak na 6 ov. m., proslavio je 100 godišnjicu života. Svečar je rođen na Konjevratima blizu Šibenika dana 6 oktobra 1836. U mladenačkim godinama nastanio se u gradu, gdje je, služeći, zasluživao kruh. Vjenčan je u crkvi sv. Jakova na 27 veljače 1870. Vjenčao ga je tadašnji župnik a kasnije šibenski biskup Mons. Fosco. Imao je brojne porod, koji je pomro, osim jednog sina. Unatrag nekoliko godina izlazio je van ali ove zadnje godine stoji trajno kod kuće i sjedi na svom stolu. Izgubio je vid

ali čuje prilično dobro. Uvijek je u potpunoj svijesti. Cesto se interesira za tekući život a upitan, rado odgovara i priča o svojoj prošlosti. Inače najrade šuti!

Naš stogodišnjak živio je uvijek kršćanski, pa je tako htio i proslaviti svoj stogodišnji rođendan. Dan prije proslave želio je da ga svećenik ispovijedi. Na dan proslave bila je sv. Misa zahvalnica, kojoj je prisustvovala sva rodbina s unucima i prauuncima, dok je svečar čekao u kući sv. pričest. — Otrag 8 dana rodio mu se praukun. I kad su mu donijeli prauunče, rukama je dopipao glavu uzeo ga u naručaj, blago se nasmiješio i cjelivao u čelo govoreći: „E, Bog ti sinko dao, te i ti upamtib moje godine!“

Navečer je rodbina priredila svečanu večeru u čast stogodišnjaka. — I tako skromno, ali kršćanski bio je proslavljen ovaj rijetki god u našem gradu.

PREUZV. BISKUP NA PUTU. U prošlu nedjelju prisustvovao je preuzv. biskup euh. kongresu u Drnišu i vratio se istog dana navečer. Sutradan, u ponedjeljak ujutro, ubrzanim vozom otputovao je u Zagreb da prisustvuje ovogodišnjim biskupskim konferencijama.

SASTANAK CLANICA „ZORA“. Hrv. Kat. Društvo „Zora“ održaje u nedjelju 11 X, u 4 1/2 s. poslije podne, sastanak s predavanjem. Sastanak je u Katoličkom Domu. U 5 s. biće blagoslov sa Presvetim u crkvi s. Ivana. — Pozivlju se članice da nefaljeno pristupe.

BLAGDAN MATERINSTVA BL. GOSPE — slavi se u crkvi sv. Ane na groblju. Spomenuta crkva posvećena je i sv. Ani i materinstvu Bl. Gospe. Proslava biće u neajelju. Ujutro će biti tih sv. Misa u 7, pjevana u 9 a popodne u 4 1/2 blagoslov.

PROSLAVA ROZARICE U prošlu nedjelju bio je svečano proslavljen blagdan Gospe Ružarice u samostanskoj crkvi sv. Dominika. Kao priprava za blagdan veliki broj vjernika obavljao je pobožnost XV nedjelja u čast Gospi. Prije blagdane bila je devetnica, a na sam blagdan bile su ujutro lekcije s pjevanom sv. Misom. Kasnije slijedilo je nekoliko tihih sv. Misa i svečana u 10 1/2 s. Prije podne bila je Molbenica i prigodna propovijed. Popodne, radi predviđanja slabog vremena, otpala je procesija; bio je samo svečani blagoslov.

DAR U FOND DRUŠTVA „ZORA“. Da počasti uspomenu pk. Petr a Cerveлина, uca preč. gosp. don Ive Beraka, darovala je u fond društva „Zora“ gđica Elvira Zagoreo Din 20. — Uprava harno zahvaljuje.